

Monumentnummer*: 527329

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 maart 2005
Kadaster deel/nr 82773/66

Woonplaats* Nieuwe Pekela
Gemeente* Pekela
Provincie* Groningen

Locatiennaam Nieuwe Pekela
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Nieuwe Pekela
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2012

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: ARTSENWONING.

De artsenwoning telt twee bouwlagen en een zolder, is in roodbruine waalsteen opgetrokken en heeft een L-vormige plattegrond, met dien verstande dat aan de noord-oostzijde in een geleding van één bouwlaag, een lagere praktijkvleugel is voorzien. Op de zadeldaken van de artsenwoning ligt een zwarte romaanse pan met hoge wel. De lagere praktijkvleugel is gedekt met een zwarte Friese golfpan en bevatte oorspronkelijk verschillende, voor de artsenpraktijk bestemde vertrekken inclusief de patiënteningang; op de hoek, aan de zijde van de oprit, is een voormalige nu ten dele gemoderniseerde gaslantaarn bevestigd. De gevels van de artsenwoning met praktijk zijn in kruisverband gemetseld, in zeer dunne kalkvoegen, op de hoeken zijn geblokte pilasters aangebracht die zich onder de daklijst tot aan de nok voortzetten; de bovenzijden van de vensters zijn in geprofileerd, fantasierijk metselwerk uitgevoerd, tussen beide bouwlagen loopt een gemetseld keperfries waarbij de vanaf de openbare weg zichtbare gedeelten van het pand nadrukkelijker zijn gedetailleerd dan de overige, een en ander volgens het principe "koopmanskaant naor veurn". De gevels zijn uitgevoerd met een gemetselde, kniehoge plint (ontbreekt in de lagere praktijkvleugel); raampartijen met natuurstenen onderdorpel en houten vensters met weldorpel; bakstenen staafprofiel langs lichtgetoogde vensters, het merendeel nog met T-indeling, de bovenlichten met glas-in-lood (liggende glasruitjes, blank met goudgele rand); hardhouten toegangsdeur met bovenlicht voorzien van glas-in-lood (liggende glasruitjes, blank met goudgele rand); enkele vensters zijn nog van persiennes voorzien; twee getoogde blindnissen (verdieping); balkon met twee dubbele openslaande deuren (voorzijde, verdieping); rondvensters met geometrisch, gekleurd bloembladmotief en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

omgeven door geprofileerd siermetselwerk (topgevels). Inwendig heeft de artsenwoning de oude indeling in hoofdzaak behouden. De vertrekken en de gangen onderscheiden zich door een grote hoogte hetgeen in combinatie met de oorspronkelijke paneeldeuren en dito omlijstingen een zekere grandeur bewerkstelligt. Het interieur bevat o.a. een kelder die toegankelijk is via een gemetselde trap met flankerende oude tegelwanden en is uitgerust met vloerplavuizen en provisieruimte; op de parterre verschillende karakteristieken uit de bouwtijd o.m. gangen met natuurstenen plint, twee terrazzovloeren en een kleurig glas-in-loodraam met aesculaap en de tekst "Heilen und Helfen" dat rechtstreeks verwijst naar de oorspronkelijke functie van het pand; betegeld toilet; wachtkamer met houten bank in U-vorm; oud hang- en sluitwerk op vensters en deuren; grenen, gekantrechte kapconstructie met smeedijzeren gespijkerde zwaluwstaartverbindingen en met knikspanten in het lage bouwdeel. Tegen de achtergevel (de noord-oostelijke hoek) van de artsenwoning met praktijk staat het voormalige koetshuis: een bakstenen aanbouw op rechthoekige plattegrond onder een schilddak dat met cementpannen is belegd. De gevels zijn ingedeeld met o.m. twee zesruitsvensters, gietijzeren stalraampjes met indeling, dubbele openslaande deur, deur met bovenlicht en blindnissen. Inwendig betonvloer, enkelvoudige balklaag (gekantrecht). Het voormalige koetshuis heeft een moderne indeling.

Waardering

De ARTSENWONING met praktijk, daterend uit 1888, naar een ontwerp van K.H. Holthuis waar tegen de achtergevel een voormalig koetshuis is opgetrokken vertegenwoordigt het algemeen belang op basis van:

- de ouderdom;
- de typologische zeldzaamheid, met name als specimen van een artsenwoning met praktijk;
- de gaafheid van het exterieur en het interieur, in zowel het hoofdvolume, de materialisatie als in de verzorgde detaillering;
- de voor de Veenkoloniën zeer imposante architectonische verschijningsvorm;
- de markante, teruggeroide situering ten opzichte van het Pekeler Hoofddiep, een belangwekkend historisch infrastructureel element, die in hoge mate bijdraagt aan de ervaring van het verleden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument